

8. 7. 2010

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Centrální depozitář: Godot přišel

Datum 7. července 2010 lze považovat za mezník v evidenci cenných papírů a vypořádání obchodů s nimi na českém kapitálovém trhu. Počínaje tímto dnem končí pomyslné čekání na Godota a dochází k zavedení víceúrovňové evidence cenných papírů a sloučení vykonávání funkce evidenční a vypořádací do jednoho subjektu. Emise doposud zaknihované na účtech v Středisku cenných papírů (SCP) budou nově vedeny na účtech v Centrálním depozitáři, který bude plnit i funkci vypořádací ve vztahu k obchodům na regulovaných trzích.

WHITE & CASE

Centrální depozitář není na trhu žádným nováčkem. Již od roku 1993 existoval jako Burzovní registr cenných papírů, s.r.o. a později jako UNIVYC, a.s., který krátce po přijetí zákona o podnikání na kapitálovém trhu požádal regulátora o povolení k činnosti centrálního depozitáře (ve smyslu zákona o podnikání na kapitálovém trhu). Povolení získal v srpnu 2009 a následně změnil své jméno na Centrální depozitář cenných papírů, a.s. Centrální depozitář nyní po mnoha letech vyjednávání a příprav konečně přebírá evidenční funkci SCP.

Spuštění Centrálního depozitáře bude znamenat něco jiného pro vlastníky zaknihovaných cenných papírů a něco jiného pro samotné emitenty cenných papírů nebo tzv. účastníky, kterými mohou být kromě České republiky jednatelství ministerstva a České národní banky zejména banky, obchodníci s cennými papíry a investiční společnosti, tj. zvláštní subjekty, které mají přímý přístup k evidenčním a vypořádacím mechanismům Centrálního depozitáře. Zatímco emitent cenných papírů uzavírá smlouvu o evidenci přímo s Centrálním depozitářem, tak vlastníci cenných papírů mají smluvní vztah pouze s příslušným účastníkem. Takový účastník je pak ve smluvních vztazích s Centrálním depozitářem na straně jedné a vlastníkem cenného papíru na straně druhé.

Významným a novým prvkem Centrálního depozitáře je vedení víceúrovňové evidence cenných papírů. Znamená to, že cenné papíry jsou vedeny na účtech vlastníků cenných papírů nebo účtech zákazníků, kde ovšem takto vedené cenné papíry nejsou majetkem příslušného účastníka. Účet vlastníka je tak přímo účet osoby, která má cenné papíry ve svém vlastnictví, zatímco účet zákazníka je účet toliko spravovaný účastníkem. Evidence vedena účastníkem je pak evidencí navazující na centrální evidenci (vedenou Centrálním depozitářem).

Přechodem evidence pod správu Centrálního depozitáře se zásadně mění podmínky, za jakých lze k účtu vlastníka cenných papírů přistupovat. K účtu v SCP bylo možné přistupovat buď přímo (např. přes přepážku SCP) nebo prostřednictvím obchodníka s cennými papíry. Pokud však bude vlastník cenného papíru potřebovat využít služeb Centrálního depozitáře, musí tak učinit prostřednictvím účastníka Centrálního depozitáře, tj. dochází k zániku omezení přistupovat k účtu pouze prostřednictvím účastníka, který tento účet vede. Výhodou by snad mělo být, že účastníci mají širší

síť poboček než mělo SCP. Centrální depozitář tedy bude poskytovat své služby pouze svým účastníkům a samotní vlastníci cenných papírů tak s Centrálním depozitářem přímo do styku vůbec nepřijdou.

Vedle centrální evidence je Centrální depozitář i provozovatelem vypořádacího systému. Ten má sloužit jak pro majetkové, tak i pro peněžní vypořádání obchodů na regulovaných trzích. Systém vypořádání zůstává prozatím založen na stávajících mechanismech. Centrální depozitář však může plnit funkci vypořádacího systému i ve vztahu k cenným papírům neobchodovaným na regulovaných trzích.

Zatímco Godota se nikdo nedočkal, Centrální depozitář nakonec dorazil. To, zda-li čekání opravdu stálo za to, se zřejmě ukáže až v ostrém provozu. V případě úspěšného sloučení rolí evidenčního a vypořádacího centra by mohlo dojít k obecnému zpřehlednění systému, který se snad stane uživatelsky přívětivějším a atraktivnějším pro další emise cenných papírů.

Julius Kišš, právník

Luděk Chvosta, právník

[White & Case advokátní kancelář](#)

Na Příkopě 8
110 00 Prague 1

Tel.: + 420 255 771 111
Fax: + 420 255 771 122

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo společníka na informace v s. r. o.: silný nástroj kontroly, ale ne bez hranic](#)
- [Kupní smlouva k nemovité věci bez určení kupní ceny: Nejvyšší soud koriguje katastrální praxi](#)
- [Společnost s podíly 50:50 – právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 34: Jednání za společnost – prokura](#)
- [Jak nastavit smlouvy s dodavatelem podle nové právní úpravy kybernetické bezpečnosti?](#)
- [Jak soutěžní právo reaguje na pohlcování startupů technologickými giganty aneb fenomén vražedných akvizic](#)
- [Žaloba na fair exit vůči společníkům s. r. o. jednajícím ve shodě](#)
- [Reklamace vad stavby](#)
- [Hodnotící dotazníky jako obchodní sdělení v kontrolním plánu ÚOOÚ pro rok 2026](#)

- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel × společnost\)](#)